

Activiteitenplan Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen 2012-2013

Inleiding

Om op lokaal en regionaal niveau overlast en criminaliteit effectiever en efficiënter te kunnen bestrijden is samenwerking van vele betrokken partijen, waaronder gemeenten, politie, OM, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdzorg, reclassering, DJI en GGz, een noodzakelijke voorwaarde. Doel van het Veiligheidshuis is om maatwerk te kunnen leveren voor vraagstukken waar men binnen de reguliere 'eigen' keten niet (voldoende) tot een duurzame oplossing komt. Alleen die complexe casuïstiek die vraagt om een aanpak die de eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de zorg- of de justitieketen overstijgt, hoort thuis in een Veiligheidshuis.

Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking tussen straf-, zorg- en (andere) gemeentelijke partners waarin zij onder eenduidige regie komen tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe persoons-, systeem- en gebiedsgerichte problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden.

Veiligheidshuizen zijn ontstaan door de uitbreiding van lokale initiatieven van justitiële samenwerking (Justitie in de Buurt) met zorgpartners. De invulling, organisatie en stadia van volwassenheid van Veiligheidshuizen is zeer divers. Veel Veiligheidshuizen hebben zich steeds meer ontwikkeld tot echt integrale netwerkverbanden.

De context waarbinnen de veiligheidshuizen functioneren, verandert momenteel sterk. Per 1 januari 2013 gaat de regie op de Veiligheidshuizen over naar gemeenten. Gemeenten kunnen zo zorgen voor een optimale inbedding in en afstemming met lokale en regionale zorg- en veiligheidsnetwerken. De transitie naar gemeenten krijgt in de verschillende regio's verschillend vorm. Landelijke ontwikkelingen als de decentralisatie van de jeugdzorg en de implementatie van ZSM, hebben direct invloed op organisatie, werkwijze en aanpak van de Veiligheidshuizen. Vanuit het Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen is, samen met alle betrokken stakeholders, hard gewerkt aan het vorm en invulling geven van een landelijk kader voor de Veiligheidshuizen binnen de –nieuwe- landelijke en regionale context, het vergroten van de kwaliteit, het ophalen van de knelpunten in de uitvoeringspraktijk en het doorvertalen van deze bovenregionale knelpunten naar concrete oplossingen.

Doelstelling Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen

Om de Veiligheidshuizen te faciliteren bij het verder versterken en verbeteren van de samenwerking heeft het ministerie van V&J het Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen ingesteld. Het Programma loopt door tot oktober 2013 en wil de doorontwikkeling van de Veiligheidshuizen in de verschillende regio's actief versnellen, versterken en verbeteren.

Hoofddoelstelling van het programma is om te komen tot een landelijke dekking van goed werkende, effectieve Veiligheidshuizen.

Dat wil zeggen:

- De Veiligheidshuizen zijn op politiek-bestuurlijk niveau geborgd in de 25 veiligheidsregio's;
 - *Het regionaal vastleggen van de bestuurlijke kaders waarbinnen VHH functioneren.*
- De Veiligheidshuizen zijn op strategisch-tactisch niveau ingeregeld binnen deze regio's;
 - *Het concreet vorm en inhoud geven aan de veiligheidshuizen binnen deze kaders met betrokken partners*
- De Veiligheidshuizen zijn op operationeel-uitvoerend niveau optimaal functionerend;
 - *Het inrichten en organiseren van werkprocessen binnen de veiligheidshuizen.*

Als afgeleide van deze hoofddoelstelling heeft het Programma voor de resterende periode tot eind 2013 de volgende vier subdoelstellingen geformuleerd:

1. Het landelijk kaderen en borgen van de Veiligheidshuizen;
2. Het verdiepen en ontwikkelen van kennis op specifieke (regio-overstijgende) thema's;
3. Het ondersteunen en adviseren van de Veiligheidshuizen;
4. Het faciliteren van kennisdeling en informatie-uitwisseling tussen de (stakeholders van de) Veiligheidshuizen middels websites en nieuwsbrieven.

1. Het landelijk kaderen en borgen van veiligheidshuizen

Het ontwikkelen en uitdragen van een door alle ketenpartners gedragen landelijk kader voor Veiligheidshuizen. Het inrichten en organiseren van een effectieve landelijke overlegstructuur op diverse niveaus (bestuur, beleid, uitvoer) voor (bestuurlijk) draagvlak & afspraken, het kunnen agenderen en oplossen van bovenregionale knelpunten en het (landelijk) afstemmen van andere relevante ontwikkelingen, programma's en beleid, zoals ZSM, nationale politie en Transitie Jeugdzorg.

Activiteiten

Ontwikkelen landelijk kader

Met de landelijke ketenpartners gezamenlijk opstellen van een landelijk kader voor de Veiligheidshuizen. Doel is zo eenduidigheid te creëren over het doel en de focus van de Veiligheidshuizen, het draagvlak en de inspanning voor deelname aan de netwerksamenwerking te vergroten en afspraken over de taken en rollen van de partners te borgen. Dit landelijk kader wordt eind 2012 besproken met de diverse stakeholders en in februari 2013 gepresenteerd tijdens het nationale congres Veiligheidshuizen.

Zorgen voor landelijke afstemming en borging

Het afstemmen en positioneren van Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen in relatie tot andere programma's en met relevante landelijke ontwikkelingen zoals ZSM, nationale politie, aansluiting met jeugdzorg en onderwijs (CJG en ZAT), Transitie Jeugdzorg en GCOS. Het zoeken naar versterking en samenhang en het waar mogelijk beleggen van bovenlokale en -regionale knelpunten op de juiste bestuurlijke en beleidsmatige 'bordjes'. Het vertegenwoordigen en positioneren van de Veiligheidshuizen op landelijk niveau.

Inrichten van effectieve overlegstructuur programma

(Her)inrichten van de huidige overlegstructuur rondom het programma (stuurgroep, klankbordgroep & kwaliteitsplatform) rekening houdend met de veranderende context als gevolg van decentralisering naar gemeenten en regionalisering. Eind 2012 krijgt deze nieuwe inrichting concreet vorm in een advies aan de stuurgroep.

2. Het verdiepen en ontwikkelen van kennis op specifieke (regio-overstijgende) thema's

Inzicht en overzicht in ervaren lokale en regionale issues zoals privacy en triage die vragen om een bovenregionale of landelijke oplossing. In kaart brengen van knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen samen met de veiligheidshuizen. Het doorvertalen van deze vragen naar concreet toepasbare instrumenten voor uitvoer.

Activiteiten

Inventariseren en delen van Best Practices

Het gericht en gestructureerd inventariseren van bestaande best practices vanuit de Veiligheidshuizen. Doel is het voortbouwen vanuit wat al werkt en het benutten van uitvoeringsnetwerk voor kennisdeling en communicatie. De best practices hebben betrekking op de drie uitvoeringsniveaus: het politiek-bestuurlijk organiseren & inrichten, het strategisch-management niveau en het operationeel-uitvoerend niveau. Het ophalen en in kaart brengen van best practices vindt plaats in (okt-dec) 2012. Eind 2012 zullen deze best practices worden gedeeld met de betrokken keten- en netwerkpartners in een aansprekende vorm.

Faciliteren van het ontwikkelen van expertisie en proeftuinen Privacy

Het meefinancieren van een proeftuin Privacy in diverse regio's (penvoerder Tilburg) gericht op het op lokaal uitvoeringsniveau borgen van de privacy. Doel is te komen tot algemene werkbare oplossingen voor alle regio's. De proeftuin kent een brede lokale insteek gericht op zowel de Veiligheidshuizen als ook jeugdzorg en andere relevante casus-tafels. Onderdeel van de proeftuin is het vooraf komen tot een expertisie over de kaders voor de regionale pilots. Vanuit het Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen wordt de ontwikkelen van de expertisie en de proeftuin in Brabant en Noord-Nederland begeleid, gemonitord en gezorgd voor afstemming met andere lopende privacyinitiatieven binnen de diverse regio's, maar ook met het door GCOS ontwikkelde privacyprotocol. Eind 2012 wordt naar verwachting gestart met het ontwikkelen van een breed gedragen expertisie als kader voor de proeftuin. De eerste resultaten zullen tijdens het Landelijk Congres in voorjaar 2013 worden gepresenteerd door de gemeente Tilburg. Oplevering van eindproducten vindt plaats uiterlijk oktober 2013.

Triage

Op lokaal en regionaal niveau vinden verschillende overleggen plaats waarbij veiligheid en zorg elkaar raken. Met de verschuiving van de regierol naar de gemeenten en de aanstaande transitie van de Jeugdzorg naar de gemeenten ontstaat er bij gemeenten een groeiende behoefte aan goede, efficiënte en effectieve afstemming van "de diverse tafels". Zonder een gedegen afstemming tussen deze tafels, een helder taak- en rolomschrijving en een integrale triage methodiek kan het gebeuren dat casussen op de verkeerde plek belanden of zelfs blijven 'zweven'. Het programma wil, samen met het Programma Jeugdgroepen en het Programma Stelselherziening Jeugdzorg van het ministerie van V&J twee verkenningen uitvoeren naar de kaders, wensen & mogelijkheden met betrekking tot het ontwikkelen van effectieve casusselectie aan de poort voor gemeenten. Eind 2012 wordt een beleids-bestuurlijke verkenning uitgevoerd op landelijk niveau en -gelijktijdig- in diverse regio's een verkenning uitgevoerd naar de huidige werkwijzen, knelpunten en ervaren behoeften van

gemeenten en ketenpartners. Beide verkenningen zijn eind 2012 afgerond en resulteren in een voorstel voor een mogelijk te ontwikkelen aanpak(ken). Deze ontwikkeling vindt plaats binnen een of meerdere (pilot)regio's. De verkenning wordt in eerste instantie uitgevoerd binnen het Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen. Tegelijkertijd voert GCOS in nauwe samenhang met bovenstaande activiteit een onderzoek uit naar het realiseren van een generiek model voor triage en casuoverleg met behulp waarvan de informatieverwerking in Veiligheidshuizen (beter) ingericht kan worden. Deze juridische en informatie-technische eisen worden geëxpliciteerd binnen de privacywet- en regelgeving. Doel is te komen tot scenario's ten aanzien van de herinrichting van GCOS op basis van deze analyse en een concreet voorstel te doen voor de opzet van een informatievoorzieningssysteem ten behoeve van triage. Deze activiteit is al in 2012 gestart en loopt door in 2013.

Regionalisering en regie gemeenten

Door regionale samenwerking worden krachten gebundeld en is het mogelijk om op de juiste schaal een slimmere en efficiënte aanpak te realiseren. Het uitgangspunt voor de ingezette regionalisering is om op bestuurlijk niveau in de 25 veiligheidsregio's te borgen dat er een landelijk dekkend netwerk van Veiligheidshuizen is, waarbij alle gemeenten kunnen aansluiten. Tegelijkertijd krijgen gemeenten per 2013 de regierol. De impact van deze twee ontwikkelingen op gemeenten is aanzienlijk en vraagt in veel regio's om een herijking van het veiligheidshuis op beleidsmatig, strategisch, tactisch en operationeel niveau waarbij werkafspraken zijn belegd. Het Programma inventariseert eind 2012 de stand van zaken in de diverse regio's: Hoe ziet de Veiligheidshuizenkaart van Nederland er uit? Waar zitten de witte vlekken? Welke ondersteuning kan het Programma daarbij bieden? Eind 2012 wordt op basis hiervan de doorvertaling naar een ondersteuningsaanbod voor gemeenten gemaakt.

Ontvlechting OM

Het in kaart brengen van (financiële) consequenties van ontvlechting op landelijk en regionaal niveau. Het aandragen van oplossingen voor knelpunten en hierover overeenstemming bereiken. Inzicht in witte vlekken bij landelijke en regionale partners en waar nodig bieden van oplossingen en ondersteuning (op individueel niveau). Het programma levert eind 2012 een rapportage op met betrekking tot de financiële ontvlechting.

Rendementsanalyse fase 2

Het doorontwikkelen en implementeren van een methodiek die Veiligheidshuizen ondersteunt bij het verder inzichtelijk maken van het rendement van haar activiteiten. Daarmee kunnen Veiligheidshuizen het inzicht in het eigen rendement vergroten voor lokale en regionale stakeholders en inzicht verkrijgen in wat werkt in welke context. De exacte invulling en doorontwikkeling krijgen definitief vorm eind 2012. De implementatie van het instrument wordt in opdracht van het Programma, in vervolg op huidige pilots, in 2013 uitgerold.

3. Het ondersteunen en adviseren van de Veiligheidshuizen

Het adviseren en ondersteunen van de (ketenpartners in de) Veiligheidshuizen. Het helpen bij het, binnen de landelijke kaders, inrichten van regionaal Veiligheidshuis. Het ophalen van knelpunten in de uitvoeringspraktijk en deze indien nodig op de juiste landelijke bordjes leggen.

Activiteiten

Inrichten en faciliteren van een leergang voor managers Veiligheidshuizen

De manager Veiligheidshuis is van doorslaggevend belang in de doorontwikkeling van de Veiligheidshuizen. De manager Veiligheidshuis is als netwerkregisseur verantwoordelijk voor een effectieve en efficiënte ketenoverstijgend samenwerking om de doelstellingen van het Veiligheidshuis te realiseren. De context waarbinnen zij hun werk doen is complex en verandert sterk. Het programma wil de professionaliteit van de managers Veiligheidshuis versterken en verstevigen door het aanbieden van een leergang die erop gericht is de Veiligheidshuizen verder op een lijn te brengen. De managers ontwikkelen zo een gezamenlijk referentiekader, krijgen concrete tools en vaardigheden en kunnen kennis delen. Nadrukkelijk wordt daarbij ingezet op het verduurzamen van de kennis & kunde naar de betrokken netwerkorganisaties. Binnen de leergang is ook veel ruimte voor het verdiepen van kennis op thema's als privacy, triage of koppeling met andere decentralisatietrajecten. Deze leergang wordt gestart eind 2012 en loopt door tot eind 2013.

Accountmanagement

Het Programma zet in op een intensivering van het contact met de Veiligheidshuizen door het inrichten van accountmanagement. Doel hiervan is gestructureerd contact met de (ketenpartners van de) Veiligheidshuizen gericht op het versterken en verbeteren van de inrichting en organisatie van de bestaande Veiligheidshuizen.

- Inzicht in huidige stand van zaken in de Veiligheidshuizen op bestuurlijk, strategisch en operationeel niveau;
- Halen van praktijkervaring en –kennis: wat werkt? Wat niet?;
- Ophalen van knelpunten voor vertaling van praktijk naar beleid;
- Aanbieden van concrete tools en ondersteuning bij de doorontwikkeling;
- Delen van kennis & ervaring van Veiligheidshuizen onderling.

Vanaf november 2012 bezoeken vier accountmanagers de managers Veiligheidshuis en centrumgemeenten van iedere regio. In 2013 wordt dit accountmanagement op maat voortgezet afhankelijk van de specifieke wensen & behoeften in de regio's.

4. Het faciliteren van kennisdeling en informatie-uitwisseling tussen de (stakeholders van de) Veiligheidshuizen

Het faciliteren van kennisdeling tussen Veiligheidshuizen onderling, het versterken en verbeteren van de aanpak en werkwijze binnen de Veiligheidshuizen.

Activiteiten

Regiobijeenkomsten en netwerkdagen

Het programma organiseert regiobijeenkomsten voor alle betrokken keten- en netwerkpartners. Hiermee beoogt het Programma het regionale netwerk te versterken en verstevigen en biedt het een platform voor kennisdeling en uitwisseling. Ook worden de aanwezigen bijgepraat over de landelijke ontwikkelingen. De eerste regiobijeenkomsten worden in november 2012 georganiseerd. Voor de procesmanagers van de Veiligheidshuizen wordt eind oktober 2012 een netwerkdag georganiseerd. Voor de managers van de Veiligheidshuizen worden in 2013 twee netwerkdagen georganiseerd. Er worden samen met het programma Stelselherziening Jeugd/Transitiebureau Jeugd (VWS, VenJ en VNG) workshops georganiseerd

Landelijke Conferentie in februari 2013

In februari 2013 vindt een landelijke conferentie plaats voor alle betrokkenen bij het Veiligheidshuis op bestuurlijk, tactisch en operationeel niveau. Het programma is eind 2012 gestart met het inhoudelijk voorbereiden en organiseren van deze conferentie. Inhoud en vorm van het Conferentieprogramma wordt in nauwe samenwerking met landelijke en regionale stakeholders ontwikkeld.

Ontwikkelen toolbox voor netwerkpartners

Het ontwikkelen van instrumenten en tools voor de uitvoeringspraktijk. Deze toolbox wordt opgebouwd vanuit bestaande instrumenten en best practices. Eind 2012 worden de thema's bepaald die in de toolbox worden opgenomen. In 2013 vindt de inhoudelijke uitwerking van thema's naar concrete instrumenten plaats. Ook het ontwikkelen van de vorm en inhoud van de toolbox vindt plaats in 2013. Het programma doet dit in nauwe samenwerking met een hiervoor in te richten 'denktank' bestaande uit vertegenwoordigers van relevante stakeholders.

Borging en overdracht Programma

Het Programma stelt zich tot doel om in 2013 een plan op te stellen voor het borgen van de opgedane kennis en kunde en zo de overdracht van het programma naar staande organisatie te kunnen realiseren. Onderdeel van deze departementale inbedding is een voorstel voor monitoring, sturing en ondersteuning van Veiligheidshuizen.